

Regionale Klachtencommissie Wvggz Friesland BESLISSING

Klaagschriftnummer: KC 2022-16

Inzake

Klager, verblijvende met een zorgmachtiging in de HIC-kliniek van GGZ Friesland, bijgestaan door de pvp;
tegen
verweerster, psychiater werkzaam voor de HIC-kliniek van GGZ Friesland.

A. De klachten

1. Klager verzet zich tegen zijn verplichte opname en tegen de beslissing om hem tegen zijn wil depotmedicatie toe te dienen.
2. Voorts verzoekt klager om schadevergoeding in verband met de door hem ingediende klachten.

Deze klachten vallen onder de werking van de klachtregeling zoals opgenomen in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz).

B. De gevolgde procedure

1. Op 1 augustus 2022 heeft de klachtencommissie (hierna: de commissie) van klager een klaagschrift, tevens schorsingsverzoek ontvangen. Hierbij vraagt klager ook om toekenning van een schadevergoeding.
2. Verweerster heeft naar aanleiding van de door klager ingediende klacht besloten om nog niet over te gaan tot toepassing van de verplichte zorg in de vorm van het toedienen van medicatie. Het schorsingsverzoek behoeft derhalve geen behandeling.
3. Klager heeft de commissie toestemming gegeven om zijn dossier in te zien.
4. Op 5 augustus 2022 heeft de pvp namens klager een nadere toelichting op de door hem ingediende klacht naar de commissie gezonden. Eveneens op 5 augustus 2022 heeft verweerster een verweerschrift ingediend.
5. De commissie heeft de klacht behandeld ter zitting van de commissie op 8 augustus 2022. Klager was in persoon aanwezig, bijgestaan door de pvp. Verweerster is eveneens in persoon verschenen.
6. Ter zitting hebben partijen hun standpunten nader toegelicht. Van de behandeling ter zitting is een verslag gemaakt. Dit verslag wordt aan deze beslissing gehecht.

C. De standpunten van partijen

Klager

Verplichte opname

1. Klager is van mening dat zijn gezondheidssituatie verkeerd is ingeschat. Hij is niet manisch en/of psychotisch ontregeld; hij vormde thuis geen gevaar voor zichzelf of anderen. Verder is er naar de mening van klager geen sprake van ernstig nadeel, veroorzaakt door een stoornis, dat verplichte zorg in de vorm van een opname rechtvaardigt.

Verplichte medicatie

2. Ook in dit verband stelt klager dat door verweerster niet of niet juist is geoordeeld over de aanwezigheid van voldoende stoornis gerelateerd nadeel. Klager betwist dat sprake is van een ernstig nadeel, veroorzaakt door een stoornis van dien aard dat verplichte zorg in de vorm van een opname gerechtvaardigd is.
3. Klager kan zich ook niet vinden in het toedienen van medicatie vanwege de bijwerkingen die hij daarvan ondervindt. Door hem wordt onder meer genoemd: hoofdpijn, duizelingen bij opstaan, hartkloppingen, verhoogde temperatuur en verstoord denken.
4. Klager geeft tot slot aan dat in de beslissing verplichte zorg van 25 juli 2022 ten onrechte geen termijn is genoemd gedurende welke de medicatie zal worden toegediend.

Algemeen

5. In algemene zin stelt klager dat uit de rapportages blijkt dat hij gedurende het grootste deel van de opname rustig en vriendelijk aanwezig is geweest op de kliniek en dat geen sprake is van waanuitspraken en/of agressie. Klager stelt dat hij onvoldoende gelegenheid heeft gehad om uit te leggen wat er met hem aan de hand is. Er wordt onvoldoende geluisterd naar zijn verhaal. Er is geen sprake van een psychiatrische diagnose, maar van een soort autisme. Klager hoopt snel naar Egypte te kunnen emigreren.
6. Klager stelt voorts dat niet juist is geoordeeld over de proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid van de interventie.

Verweerster

Verplichte opname

7. Verweerster licht toe dat de zorgmachtiging is aangevraagd door het FACT in verband met toename van de psychotische ontregeling, zorgmijding en ernstig nadeel in de vorm van ernstig psychische schade, ernstige verwaarlozing, maatschappelijke teloorgang en gevaar voor de algemene veiligheid van personen of goederen. Verweerster benoemt dat de zitting voor de zorgmachtiging gepaard is gegaan met dreiging, waarbij klager heeft gepoogd de psychiater van het FACT team en de rechter van de trap te duwen. Opname aansluitend aan de zitting was noodzakelijk om de veiligheid te waarborgen en is in de visie van verweerster proportioneel gezien de ernst van de psychotische ontregeling en het ernstig nadeel, tevens doelmatig om klager te kunnen behandelen voor de psychotische ontregeling. En subsidiair omdat er geen grond was voor een behandeling in een vrijwillig kader.

Verplichte medicatie

8. Verweerster wijst erop dat zowel de psychiater die de zorgmachtiging heeft aangevraagd als de onafhankelijk psychiater die de medische verklaring voor de zorgmachtiging heeft opgesteld en verweerster zelf hebben geconcludeerd dat er bij klager sprake is van een paranoïde psychotische ontregeling, terwijl klager ook bekend is met schizofrenie.
9. Verweerster is ermee bekend dat klager tevens geen medicatie wil vanwege de bijwerkingen. Klager noemt weliswaar een aantal bijwerkingen, maar is niet bereid om in gesprek te gaan over die bijwerkingen. Om die reden kan bijvoorbeeld niet worden gecontroleerd of de hartkloppingen waarover klager klaagt mogelijk een andere oorzaak hebben dan de toegediende medicatie.

10. Verweerster geeft aan dat klager op dit moment medicatie in tabletvorm gebruikt. Omdat klager vindt dat hij helemaal geen medicatie nodig heeft, staat hij niet achter het gebruik van deze medicatie. De verwachting is dat klager snel na ontslag uit de kliniek de medicatie zal staken. Verweerster benoemt dat klager jarenlang stabiel is geweest op basis van depotmedicatie en de huidige problemen zijn veroorzaakt door het gegeven dat klager het gebruik van medicatie heeft gestaakt. Verweerster stelt dat op basis van de huidige ontregeling en de voorgeschiedenis, het ontbreken van ziektebesef en ziekte-inzicht, waarbij er geen bestendige motivatie is om medicatie te gebruiken, een depot moet worden gezien als doelmatig en proportioneel.

D. Overwegingen van de commissie

1. In de Wvvggz geldt verplichte zorg als uiterste middel, indien er geen mogelijkheden voor vrijwillige zorg meer zijn. De wensen en voorkeuren van de betrokkene ten aanzien van de verplichte zorg worden gehonoreerd, tenzij (a) betrokkene niet tot redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, of (b) acuut levensgevaar voor betrokkene dreigt dan wel er in de wet genoemde aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan.
2. Op grond van artikel 8:9, lid 1 Wvvggz neemt de zorgverantwoordelijke ter uitvoering van de zorgmachtiging een beslissing over het verlenen van verplichte zorg. De beslissing wordt op schrift gesteld en van een motivering voorzien, waarna de geneesheer-directeur een afschrift van de beslissing verstrekt aan de betrokkene. De zorgverantwoordelijke legt in het dossier vast of betrokkene tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is en/of acuut levensgevaar dreigt voor betrokkene en/of aanzienlijke risico's voor andere personen of goederen bestaan.
3. De commissie heeft ter zake van de hiervoor benoemde formele wettelijke vereisten geen gebreken geconstateerd. Ook is door klager niet gesteld dat dergelijke gebreken aan de orde zouden zijn. Waar het gaat om de formele kant van de zaak laat de commissie het daarom bij deze vaststellingen.
4. De commissie gaat niet mee in de stelling van klager dat geen sprake is van een psychiatrische ziekte. Het is voor de commissie voldoende duidelijk geworden dat sprake is van een (ernstig) psychiatrisch toestandsbeeld en de commissie sluit zich aan bij hetgeen verweerster hieromtrent heeft gesteld.
5. Voorts heeft klager gesteld dat geen sprake is van ernstig nadeel. Ook hier volgt de commissie klager niet. In de beschikking van 25 juli 2022 heeft de rechtbank Noord-Nederland de vraag of sprake is van ernstig nadeel bevestigend beantwoord. In dit kader heeft de rechtbank er onder meer op gewezen dat klager na het op eigen initiatief beëindigen van het gebruik van depotmedicatie in een situatie is komen te verkeren waarin hij gedesorganiseerd, achterdochtig en angstig was. Klager draaide zijn dag-nacht ritme om, at slecht en verzorgde zichzelf niet. Het huis van klager was erg vervuild en er lagen etensresten en messen op tafel. Voorts benoemde klager complotten en was er sprake van agressie richting familieleden; ook benoemt de rechter dat klager ter zitting de rechter zelf en de aanwezige psychiater fysiek heeft bedreigd.
6. Onder deze omstandigheden komt ook de commissie tot de conclusie dat sprake is van ernstig nadeel. Daarmee staat voor de commissie in ieder geval vast dat de opname in de instelling gerechtvaardigd is geweest. De commissie onderschrijft de motivering zoals neergelegd in de beslissing van 25 juli 2022, namelijk dat opname noodzakelijk is omdat klager de noodzakelijke medicatie en zorg weigert en het ambulant niet mogelijk is om deze zorg op een veilige manier te kunnen verlenen. Uit deze overwegingen vloeit voort dat het continueren van de opname (vooralsnog) ook noodzakelijk is.
7. De commissie kan zich niet vinden in de (impliciete) stelling van klager dat niet langer sprake is van ernstig nadeel vanaf het moment dat hij in de instelling was opgenomen.

Door dit enkele feit wordt klager alleen uit zijn thuissituatie gehaald, zonder dat er de facto iets verandert aan zijn situatie. Voor de commissie is duidelijk dat het toedienen van medicatie noodzakelijk is om de negatieve vicieuze spiraal waarin klager zich bevindt om te buigen. Dat betekent dat de commissie zich kan vinden in de motivering van de beslissing van 25 juli 2022, waar het de toepassing van medicatie betreft: medicatie is noodzakelijk om de psychose te behandelen, het ernstig nadeel weg te nemen en stabiliteit in functioneren te verkrijgen c.q. te behouden.

8. Hoewel tijdens de behandeling van de klacht van klager duidelijk is geworden dat hij op dit moment bereid is de medicatie op vrijwillige basis in de vorm van pillen in te nemen, acht de commissie het (toch) noodzakelijk dat wordt overgegaan tot het toedienen van depotmedicatie. Ook eerder is geprobeerd om middels orale medicatie de psychose te behandelen, maar dit is toentertijd niet van de grond gekomen. Gezien de kennelijke en stevige bezwaren die klager heeft tegen het gebruik van medicatie in het algemeen, is zeer aannemelijk dat hij het gebruik van medicatie zal stopzetten, zodra hij daartoe de gelegenheid ziet. Waar gekozen wordt voor depotmedicatie is het risico dat klager de medicatie niet zal gebruiken eenvoudigweg veel kleiner. Gezien deze constatering kan de commissie de keuze van verweerster voor depotmedicatie goed volgen en deelt de commissie de visie van verweerster dat de toepassing van depotmedicatie doelmatig en proportioneel is.
9. Waar klager heeft benoemd dat hij last heeft van bijwerkingen realiseert de commissie zich dat dit erg vervelend kan zijn. De commissie heeft echter ook geconstateerd dat verweerster aandacht heeft voor dit probleem en pogingen in het werk heeft gesteld om de genoemde bijwerkingen te objectiveren. Van klager mag in deze situatie worden verwacht dat hij hieraan meewerkt. Nu hij dat niet wil, kan zijn klacht niet tot een ander oordeel van de commissie leiden.

Duur van de beslissing

9. Door klager is aangegeven dat ten onrechte niet is benoemd gedurende welke duur de verplichte zorg zal worden toegepast. De commissie oordeelt dat in artikel 8:9 lid 2 in algemene zin wordt aangegeven dat de beslissing van de schriftelijke motivering wordt voorzien. In het artikel wordt niet aangegeven dat in de beslissing moet worden aangegeven gedurende welke duur de maatregel zal worden toegepast. Desondanks is de commissie van mening dat de duur van de maatregel wel moet worden genoemd in de beslissing, voor zover dat gezien de aard van de beslissing mogelijk is. Naar het oordeel van de commissie geldt dat in ieder geval voor het onder dwang toedienen van medicatie, in zoverre is de klacht derhalve gegrond. De commissie tekent hierbij aan dat het enkele feit dat de duur van de maatregel wel genoemd is in bijvoorbeeld het rapport met bevindingen van de geneesheer-directeur, naar het oordeel van de commissie onvoldoende is. In de beslissing dient een inschatting te worden gemaakt van de verwachte duur gedurende welke de maatregel van toepassing zal zijn.

Schadevergoeding

10. Klager heeft gevraagd om schadevergoeding, maar heeft die klacht op geen enkele wijze toegelicht. Door hem is enkel en alleen gesteld dat "het bedrag en de berekening van de door klager gevraagde schadevergoeding na uw beslissing zal volgen". Deze werkwijze is niet juist, gezien het feit dat de commissie geacht wordt in de beslissing op de klacht tevens te beslissen over de schadevergoeding. Waar een claim als deze niet inhoudelijk wordt toegelicht, is het voor de commissie niet goed mogelijk een beslissing te nemen. Los daarvan geldt dat de commissie in deze specifieke situatie hoe dan ook geen reden ziet voor het toekennen van schadevergoeding. De bestreden beslissing is op het punt van de gedwongen medicatie immers geschorst, zodat door klager geen nadeel is geleden.

Beslissing¹

De commissie verklaart de klacht gegrond, voor zover in de beslissing van 25 juli 2022 niet is aangegeven gedurende welke termijn de depotmedicatie aan klager zal worden toegediend en vernietigt de beslissing voor dit gedeelte. De commissie draagt verweerster op alsnog aan klager een beslissing uit te reiken over de duur van de voorgenomen behandeling. De commissie verklaart de klachten voor het overige ongegrond.

De commissie wijst het verzoek om schadevergoeding af.

Gegeven op 16 augustus 2022 te Heerenveen door de heer mr. J.J. Achterveld voorzitter, de heer drs. H.N. Koetsier en de heer D. Buwalda als leden, bijgestaan door mevrouw T.E. Miedema-de Haan als ambtelijk secretaris die deze beslissing heeft verzonden op 16 augustus 2022.

mr. J.J. Achterveld,
voorzitter.

¹ Op grond van artikel 10:7 Wvggz kunnen partijen binnen zes weken in beroep gaan tegen de beslissing van de klachtencommissie door indiening van een gemotiveerd verzoekschrift bij de rechtbank.